

(lovforslag nr. 264, blad nr. 888) har landbrugsministeren over for udvalget oplyst, „at han i begyndelsen af folketingssamlingen 1975-76 agter at fremsætte lovforslag om ændring af lov om tilskud til dræning, således at denne lov åbner mulighed for tilskud til boring og underjordiske dele af vandingsanlæg“.

Et mekanisk vandingsanlæg består af motor, pumpe, underjordiske hovedledninger med hydranter og enten transportable spredelninger med spredere (sprinklere) eller mobile vandingsanlæg (vandingsmaskiner). Såfremt der ikke kan skaffes vand på anden måde, er det nødvendigt, at der i anlægget indgår en ny boring til fremskaffelse af vand.

Efter nærværende lovforslag kan inden for den gældende lovs rammebeløb på 24 mill. kr. foruden til dræningsarbejder gives tilskud på 25 pct. af udgiften til mekaniske vandingsanlæg, bortset fra udgiften til de dele af anlægget, der ikke nedgraves i jorden eller på anden måde bringes i varig fast forbindelse med ejendommen. Udgiften til pumpe og motor er ikke tilskudsberettiget, uanset om disse genstande er grundfaste.

Da det er et betydeligt behov for vanding inden for gartnerier, frugtplantager og planteskoler har man fundet det rimeligt, at disse erhverv inddrages under lovens område.

Under hensyn hertil er „landbrugsarealer“ i lovens § 1, stk. 1, foreslået ændret til: „jordbrugsbedrifter“.

Ved jordbrugsbedrifter forstås bedrifter, der anvendes til landbrug, erhvervsgartneri, erhvervsfrugtavl, planteskole eller lignende jordbrugsvirksomhed.

Grundforbedringslovgivningen har altid hjemlet støtte til „vanding“ ,men først fra slutningen af 1950'erne blev der givet grundforbedringsstøtte til mekaniske vandingsanlæg, efter at der forelå fyldestgørende forsøgsresultater i Danmark. Tilskud til vanding (og anden grundforbedring) blev standset i 1972.

Efter den nugældende generelle grundforbedringslov, lov nr. 166 af 29. marts 1974 om grundforbedringslån, kan der alene godkendes fortrinspant for lån i banker, sparekasser og realkreditinstitutter. Sådanne lån med fortrinspant kan, for så vidt angår mekaniske vandingsanlæg, alene ydes til de dele af anlægget, som nedgraves i jorden eller på anden måde bringes i varig fast forbindelse med ejendommen (incl. grundfast motor og pumpe), jfr. § 1, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 225 af 29. april 1974 om grundforbedringslån.

Tilskud efter den gældende lov om tilskud til dræ-

ning skal efter lovens § 2, stk. 1, anvendes som ekstraordinært afdrag på de nævnte fortrinslån, såfremt et sådant lån optages til arbejdet. Dette vil også gælde det foreslåede tilskud til vandingsanlæg.

I en skrivelse af 26. august 1975 har landbo- og husmandsforeningerne bl. a. anført, at klimaforholdene i vækstperioden gennem de senere år har understreget nødvendigheden af, at der ikke mindst i de husdyrintensive egne kan ske en supplerung af den naturlige nedbør med ekstra vandtilførsel på en væsentlig del af det samlede landbrugsareal. Uden denne mulighed sker der efter landboorganisationsernes opfattelse i de enkelte år en betydelig nedgang i landets samlede høst. I visse områder bliver der tale om decideret misvækst, hvilket tydeligt har vist sig i indeværende år. Det gælder ikke alene kornproduktionen, men i mindst lige så høj grad grovfoderhøsten, der er afgørende for omfanget af produktion og afsætning af husdyrprodukter.

Ved landbrugstællingen i juni 1972 fandtes der 5.161 vandingsanlæg til markvanding i Danmark. Regnes der med, at disse anlæg har en gennemsnitskapacitet på 25 ha, svarer det til et vandet areal på ca. 130.000 ha eller omkring 4,3 pct. af det dyrkede areal her i landet.

Der udførtes i årene 1964-72 vandingsanlæg for gennemsnitlig 5.000 ha pr. år. Da såvel klimaforhold med tørre sommerperioder som den tekniske udvikling af vandingsanlæggene har betinget en forøgelse af vandingsaktiviteten i de sidste par år, må det være realistisk at regne med, at der i de senere år er blevet gennemført vandingsanlæg for et areal på 6-7.000 ha pr. år.

Det gennemsnitlige merudbytte ved vanding af landbrugsafgrøder er ved forsøgene på St. Jyndevad forsøgsstation opgjort til 1.860 f. e. pr. ha. Merudbyttet er størst for græsmarker, og vanding er også teknisk og arbejdsmæssigt lettest i denne afgrøde.

På sandjord kan man forvente merudbytte ved vanding i 9 af 10 år, på lerholdige jorder i 7 af 10 år og på rene lerjorder i 2-3 af 10 år.

Ud over det direkte merudbytte har vanding betydning ved at stabilisere produktionen gennem vækstperioden. En stabil grønsproduktion er således af væsentlig betydning for kvægets ernæring og dermed for mælkeproduktionen.

Med de nuværende priser vil et komplet vandingsanlæg i etableringsudgifter koste 2-4.000 kr. pr. ha. Med sprinklersystem må regnes med etableringsudgifter på 2-3.000 kr. pr. ha og med vandingsmaskiner (der tilkøbes fast jordledning) med etableringsudgifter på 3.500-4.000 kr. pr. ha.

Af de samlede omkostninger ved etablering af vandingsanlæg vil de udgifter, der ikke er tilskuds-